

মাইক্র'ফাইনেন্স পাল্‌চ

সপ্তমসংখ্যা – নবেম্বৰ 2020

বিশ্লেষণাত্মকপরিচয়সমূহ

ইকুইফেক্স

কিৰণসমুদ্রাভিপি,
বিশ্লেষণ

kiran.samudrala@equifax.com

শ্রুতিযোশী
এভিপি-বিশ্লেষণ

shruti.joshi@equifax.com

খয়াতীখাজুরিয়াএএম -
বিশ্লেষণ

khayati.khajuria@equifax.com

বন্দনাপাঞ্চালজ্যেষ্ঠ্যকার্যাবা
ই- বিশ্লেষণ

vandana.panchal@equifax.com

চিডবি

কৈলাশচন্দ্রভানু-ইআৰডিএভি
erdav@sidbi.in

ৰঙ্গদাসপ্রভাকরতীডিজিএম-
ইআৰডিএভি
erdav@sidbi.in

ৰমেশকুমারএএম-
ইআৰডিএভি
rameshk@sidbi.in

সূচী

› কার্যবাহীসংক্ষিপ্তসৰ	03
› সংক্ষিপ্ত ৰূপ আৰু শব্দাৱলী	04
› মাইক্র’ফাইনেন্স উদ্যোগৰঅৱলোকন	05
› বিতৰণট্ৰেণ্ডসমূহ	08
› উদ্যোগৰ ৰিস্কপ্ৰফাইল	11
› ভৌগোলিক এক্সপোজাৰ	13
› MFIউদ্যোগআৰুকোভিড-19	16
› আকাংক্ষামূলক জিলাসমূহ	18
› ব্যাপক ৰাজ্যিক প্ৰফাইল: বিহাৰ	21

কাৰ্যবাহীসংক্ষিপ্তসাৰ

আমাৰ শেহতীয়া নিউজলেটাৰলৈ স্বাগতম। আমি আশা কৰো যে আমাৰ সকলো সংস্কৰণে আপোনাৰ মাইক্র'ফাইনেঞ্চ উদ্যোগৰ অভিজ্ঞতাৰ নিৰন্তৰ পৰিবৰ্তনৰ বিষয়ে আপোনাক অৱগত কৰিব। মাইক্র'ফাইনেঞ্চপালচ সপ্তম সংস্কৰণে বিতৰণ আৰু পোর্টফোলিঅ' প্ৰৱণতা, উদ্যোগৰ প্ৰতিষ্ঠানিক প্ৰৱণতাৰ সৈতে ভৌগোলিক গতিশীলতা পৰিবৰ্তন কৰাত অলোকপাত কৰিছে।

2020 চনৰ 30 ছেপ্টেম্বৰ তাৰিখলৈকে মাইক্র'ফাইনেঞ্চ উদ্যোগে সেৱা6 কোটিৰ ওচৰতসক্ৰিয় ঋণ লওঁতাৰ ভেঁটিগঢ়িছে। মাইক্র'ফাইনেঞ্চ উদ্যোগেপোর্টফ'লিঅ' বকেয়া ৰ ক্ষেত্ৰত Y-O-Y বৃদ্ধি 14% লৈকৰিছে। 2020 চনৰ 30 ছেপ্টেম্বৰ তাৰিখে মাইক্র'ফাইনেঞ্চ উদ্যোগৰ বকেয়া পোর্টফ'লিঅ' হৈছে ₹2,27,844কোটি টকা।SFBবোৰে বকেয়া পোর্টফ'লিঅ'ৰ ক্ষেত্ৰত সৰ্বাধিক Y-O-Y বৃদ্ধি 24% প্ৰত্যক্ষকৰিছে। বেক্কে বকেয়া পোর্টফ'লিঅ'ৰ বাবে এনবিএফচি-MFIৰ 31% ৰপিছতেই41% অৱদান আগবঢ়াইছে।

মাইক্র'ফাইনেঞ্চ উদ্যোগে লাহে লাহে গা কৰি উঠিছে, JAS'20 ত ₹32,375 কোটি টকাৰ 92 লাখ ঋণ বিতৰণ কৰা হৈছিল AMJ'20 ৰ তুলনাত 300% আৰু পৰিমাণৰ ক্ষেত্ৰত 393% অধিক। 70% তকৈও অধিক ঋণ 10k ৰ পৰা 50k বাকেটত বিতৰণ কৰা হয়। এনবিএফচি-MFI ৰপিছতেই ঋণ বিতৰণৰ ক্ষেত্ৰত সকলো ত্ৰৈমাসিকত বেংকৰ অৱদান সৰ্বাধিক। উদ্যোগ ATS এJAS'19 ৰ পৰা JAS'20লৈ 5% বৃদ্ধিৰসাক্ষী হৈছিল। 2020 চনৰ ছেপ্টেম্বৰত সামগ্ৰিক পৰিশোধ বিলম্ব সকলো ত্ৰৈমাসিকতে সৰ্বাধিক 19.83%।

শীৰ্ষ 9 খন ৰাজ্যই পেনইণ্ডিয়া পোর্টফ'লিঅ'ত 75%তকৈ অধিক অৱদান দিয়ে। তামিলনাডু আৰু পশ্চিমবংগই পোর্টফ'লিঅ' অনাদায়ৰ বাবে প্ৰতিটোতে15% অৱদান আগবঢ়ায়। তামিলনাডু আৰু পশ্চিমবংগই 90+পৰিশোধ বিলম্বক্ৰমে 0.25% আৰু 0.38% ত বৰ্তাই ৰাখে। আকাংক্ষামূলক জিলাসমূহে পেন ইণ্ডিয়াৰ অনাদায় পৰিমাণত 12% অৰিহণা আগবঢ়ায় আৰু 90+পৰিশোধ বিলম্ব হয়গৈ 0.35%।

11%ৰ পেন ইণ্ডিয়াৰ অংশৰ সৈতে POS-ৰ ক্ষেত্ৰত বিহাৰ তৃতীয় শীৰ্ষ ৰাজ্য পেন ইণ্ডিয়াত। 2020 চনৰ ছেপ্টেম্বৰ লৈ বিহাৰৰ ATS হৈছে ₹38,209টকা, যি পেন ইণ্ডিয়াৰ ATSতকৈ 8% অধিক। বিহাৰত, SFB ৰ ₹41,457 টকাৰ পিছতেই বেক্কে সৰ্বাধিক ATS ₹42,743 টকা আহৰন কৰে। 2020 চনৰ ছেপ্টেম্বৰলৈকে বিহাৰৰ 90+পৰিশোধ বিলম্ব হৈছে0.18%।

COVID-19 মহামাৰীৰ ফলত সমগ্ৰ বিশ্বৰ প্ৰতিটো খণ্ডত অভিযান ব্যাহত হৈছে। ন'কলেও হ'ব যে মাইক্র'ফাইনেঞ্চ প্ৰতিষ্ঠানবোৰেও মন্দাৰ অভিজ্ঞতা লাভ কৰিছে। পৰিমাণ আৰু মূল্যৰে ঋণ উৎসত শীৰ্ষ 5 খন ৰাজ্যৰ অৱদান JAS'19-ত 56% আছিল, যি মহামাৰীটোৰ বাবে JAS'20 ত 52%লৈ হ্রাস পাইছে। JAS'19-ত শীৰ্ষ 5 খন ৰাজ্যত 103 লাখ ঋণ বিতৰণ কৰা হৈছিল। JAS'20 তশীৰ্ষ 5 খন ৰাজ্যত 49 লাখ বিতৰণ কৰা হৈছিল যি JAS'19তকৈ 53% কম। বিতৰণ কৰা পৰিমাণ JAS'19ৰ পৰা 20লৈ 50% হ্রাস পাইছে।

সংক্ষিপ্ত বূপ আৰু শব্দাৱলী

- ATS (এভাৰেজটিকটচাইজ-গড় টিকটআকাৰ) = বিতৰণ কৰা পৰিমাণ/ঋণৰ সংখ্যা
- DPD = ডে'জপাছড্ৰিউজ-দিন অতিক্ৰমকৰাবাকী/অনাদায়
- সক্ৰিয়POS অথবাঋণ লওঁতাৰা সক্ৰিয় ঋণ=0ৰপৰা179DPDলৈ+নতুনএকাউন্ট+কাৰেণ্ট একাউন্ট
- MFI = মাইক্র'ফাইনেঞ্চ প্ৰতিষ্ঠান
- POS = পোর্টফলিঅ' বকেয়া/পোর্টফ'লিঅ' আউটষ্টেণ্ডিং
- UT = কেন্দ্ৰীয় শাসিত অঞ্চল/ইউনিয়নটেৰিট'ৰী
- উচ্চাকাঙ্ক্ষী জিলা (AD) (এডি) - স্বাস্থ্য আৰু পুষ্টি, শিক্ষা, কৃষি আৰু জল সম্পদ, বিত্তীয় অন্তৰ্ভুক্তি, দক্ষতা বিকাশ আৰু মৌলিক আন্তঃগাঁথনিৰ দৰে সূচকৰ ওপৰত আধাৰিত কৰি মানৱ বিকাশ সূচক বৃদ্ধি কৰাৰ বাবে জানুৱাৰী 2018 তভাৰত চৰকাৰৰনীতি আয়োগ, চিনাক্ত কৰা জিলাসমূহ (বৰ্তমান 117খন)
- 1-179 = 1 ৰপৰা 179লৈ DPD/LivePOS
- 1-29 = 1 ৰপৰা 29লৈ DPD/LivePOS
- 30-59=30ৰপৰা59লৈDPD/LivePOS
- 60-89=60ৰপৰা89লৈDPD/LivePOS
- 90-179=90ৰপৰা179DPD/LivePOS
- 30+পৰিশোধবিলম্ব=30-179DPD/LivePOS
- 90+পৰিশোধবিলম্ব=90-179DPD/LivePOS
- JAS'19 =জুলাই 2019 ৰপৰাচেপ্টেম্বৰ2019লৈ
- OND'19=অক্টোবৰ2019ৰপৰাডিচেম্বৰ2019লৈ
- JFM'20 =জানুৱাৰী 2020 ৰপৰামাৰ্চ2020লৈ
- AMJ'20 =এপ্ৰিল 2020ৰপৰাজুন2020লৈ
- JAS'20 =জুলাই 2020ৰপৰাচেপ্টেম্বৰ2020লৈ

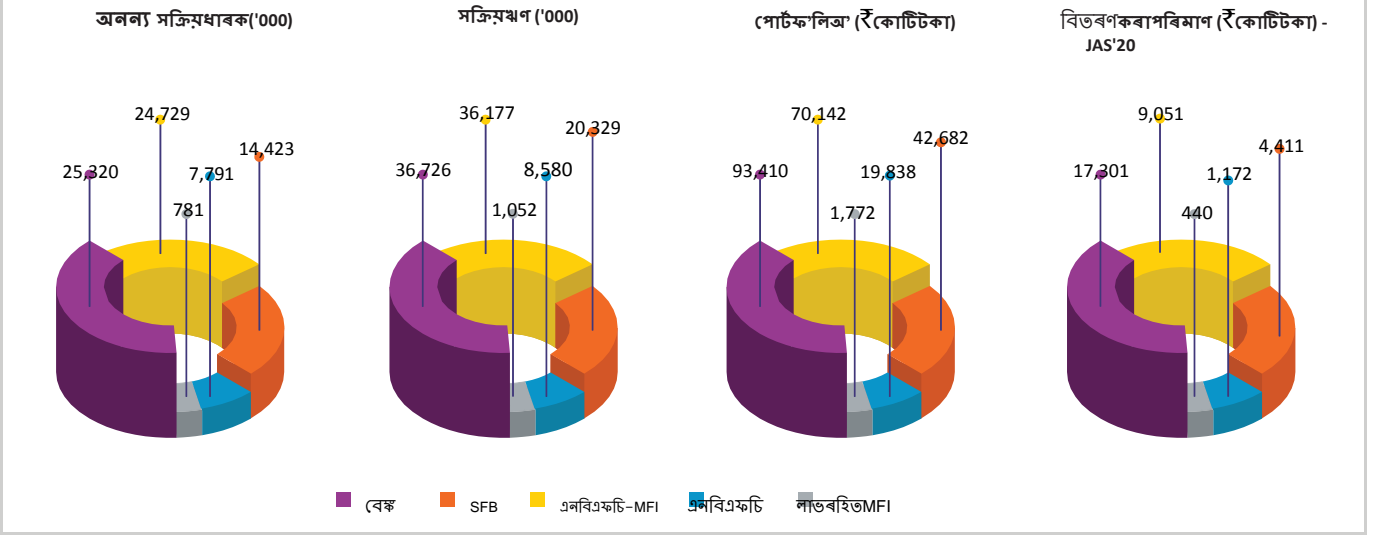
মাইক্র'ফাইনেঞ্চ উদ্যোগৰ অৱলোকন

MicrofinancePulse

মাইক্রফাইনেঞ্চ উদ্যোগৰ স্লেপশ্বট – 30 ছেপ্টেম্বৰ 2020 তাৰিখলৈ

গ্ৰাফ-01

30ছেপ্টেম্বৰ2020লেপশ্বট	বেঙ্কসমূহ	SFBসমূহ	এনবিএফচি-MFIসমূহ	এনবিএফচিসমূহ	লাভবহিতMFIসমূহ	মুঠউদ্যোগ
অনন্যসক্ৰিয়ধাৰক ('000)	25,320	14,423	24,729	7,791	781	73,044
সক্ৰিয় ঋণ (₹000)	36,726	20,329	36,177	8,580	1,052	102,864
পোর্টফ'লিঅ' (₹কোটিটকা)	93,410	42,682	70,142	19,838	1,772	227,844
বিতৰণকৰাপৰিমাণ (₹কোটিটকা) - JAS'20	17,301	4,411	9,051	1,172	440	32,375
গড়টিকটআকাৰ (₹) -JAS'20	38,862	31,678	31,956	32,006	29,719	35,225
30+ পৰিশোধবিলম্ব (POS)	6.03%	2.79%	4.21%	2.04%	1.34%	4.48%
90+ পৰিশোধবিলম্ব (POS)	0.39%	0.26%	1.25%	0.35%	0.53%	0.63%

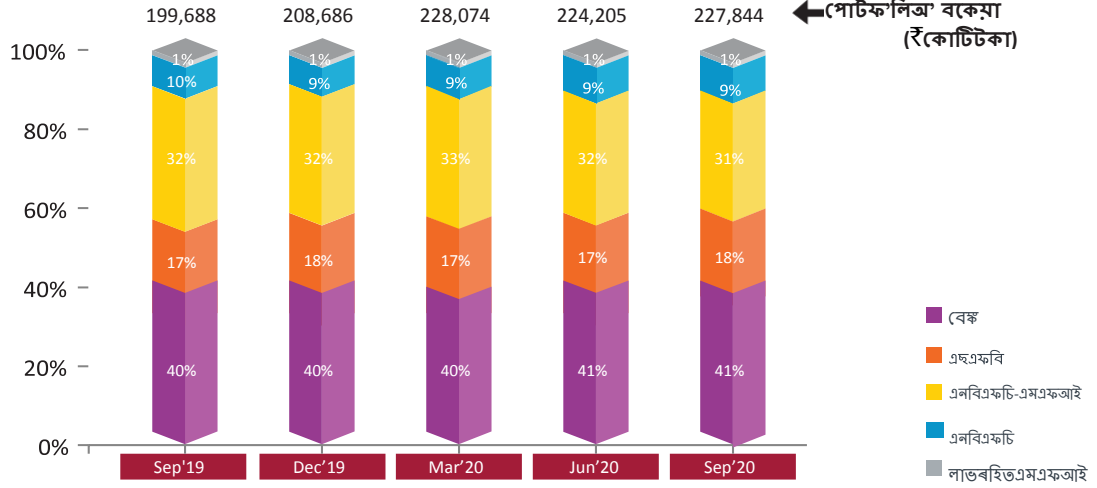
তালিকা-01

- 30 ছেপ্টেম্বৰ 2020 তাৰিখলৈবেঙ্কতথকাবকেয়া উদ্যোগ পোর্টফ'লিঅ' হৈছে ₹227,844কোটি টকা' আৰু41%মাৰ্কেটশ্বেয়াৰলৈ মাইক্র'ফাইনেঞ্চনেতৃত্বত
- JAS'20ত্ৰৈমাসিকবিতৰণকৰামূল্য ₹32,375 কোটি টকাআছিল যিটো লকডাউন ত্ৰৈমাসিক (AMJ'20)ৰ393%Q-O-Q বৃদ্ধি পঞ্জীয়নহৈছিল। জুন 20ৰ₹6,040 কোটিটকাৰ পৰা ছেপ্টেম্বৰ 2020 ত ₹12,724 কোটিটকৈ বিতৰণ কৰা হৈছে।
- এই বিতৰণ বৃদ্ধিৰ অগ্ৰণী অংশৰূপে বেঙ্কবোৰৰJAS'20 ৰ সময়ত বিতৰণকৰা53%অংশ আছে।
- কোভিড-19ৰপিছলকডাউনৰসময়লৈ, JAS'20-ৰউদ্যোগ ATSJFM'20ATSৰ তুলনাত 96% পুনৰুদ্ধাৰহোৱা দেখুৱায়
- বেঙ্কে 30 ছেপ্টেম্বৰ 2020 তাৰিখলৈ উদ্যোগ ATS ₹38,862 টকালৈবৰ্তাইৰাখেউদ্যোগ ATS-10% (₹35,225 টকা)তকৈ অধিক
- এনবিএফচি-MFIতছেপ্টেম্বৰ 2020 তাৰিখলৈ সৰ্বাধিক 90+পৰিশোধবিলম্ব1.25%পঞ্জীয়ন কৰা হৈছে

মাইক্র'ফাইনেঞ্চ উদ্যোগৰ অৱলোকন

গ্ৰাফ-02

ঋণদাতাৰ প্ৰকাৰৰ দ্বাৰা মাৰ্কেটশ্ৰেণীৰ প্ৰৱৰ্ত্তন

পোর্টফ'লিঅ' বকেয়া (ৱিকোটিটকা)

সৰিণেশ	Sep'19	Dec'19	Mar'20	Jun'20	Sep'20
বেঞ্চসমূহ	80,526	83,725	90,643	91,922	93,410
SFBসমূহ	34,290	36,639	40,539	39,225	42,682
এনবিএফচি-MFIসমূহ	63,394	67,104	74,771	71,342	70,142
এনবিএফচিসমূহ	19,508	19,415	20,225	19,875	19,838
লাভবহিতMFIসমূহ	1,970	1,802	1,896	1,841	1,772
সৰ্বমুঠউদ্যোগ	199,688	208,686	228,074	224,205	227,844
Q-o-Q বৃদ্ধিৰহাৰ %	-	5%	9%	-2%	2%

তালিকা-02

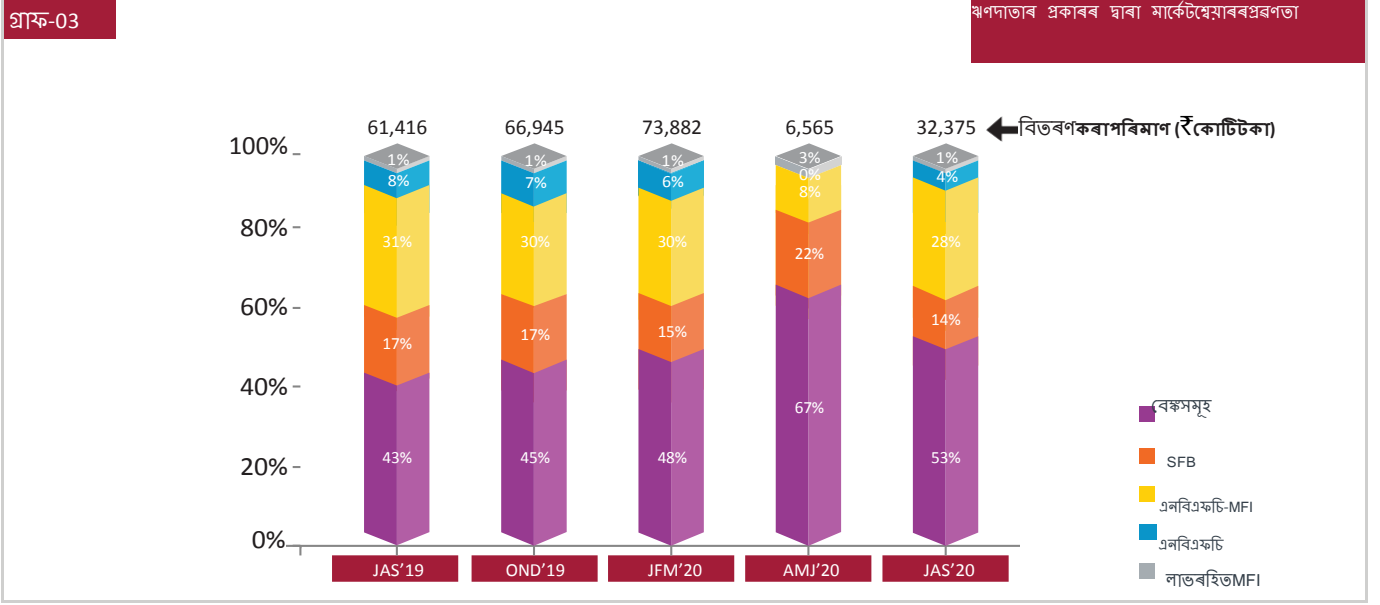
- মাইক্র'ফাইনেঞ্চ উদ্যোগ 2019 চনৰ ছেপ্টেম্বৰৰ পৰা ছেপ্টেম্বৰ 2020লৈ 14% বৃদ্ধি পাইছে
- সৰ্বাধিক পোর্টফ'লিঅ' বৃদ্ধি ৰ নেতৃত্ব ত SFB আছে 2019 চনৰ ছেপ্টেম্বৰৰ পৰা ছেপ্টেম্বৰ 2020লৈ y-o-y বৃদ্ধিৰে আৰু জুন 2020ৰ পৰা q-o-q বৃদ্ধি হৈছে 9%ৰ সৈতে ছেপ্টেম্বৰ 2020লৈ
- এই সময়ছোৱাত নতুন ঋণ হ্ৰাস হোৱাৰ বাবে জুন 2020 POS হ্ৰাস হোৱা দেখা যায়, তাৰ বাবে মহামাৰী প্ৰেৰিত লকডাউনক দায়ী কৰিব পাৰি।

বিতরণ প্রণতা

MicrofinancePulse

বিতৰণপ্ৰৱণতা – প্ৰতিষ্ঠানঅনুসৰি

No. of Loans Disbursed (in lakh)

ঋণদাতাৰ প্ৰকাৰ	JAS'19	OND'19	JFM'20	AMJ'20	JAS'20
বেঞ্চসমূহ	68	74	83	14	45
SFBসমূহ	31	33	33	6	14
এনবিএফচি-MFIসমূহ	70	70	72	2	28
এনবিএফচিসমূহ	13	12	11	0	4
লাভবহিতMFIসমূহ	2	3	2	1	1
সৰ্বমুঠউদ্যোগ	184	192	201	23	92

তালিকা-03

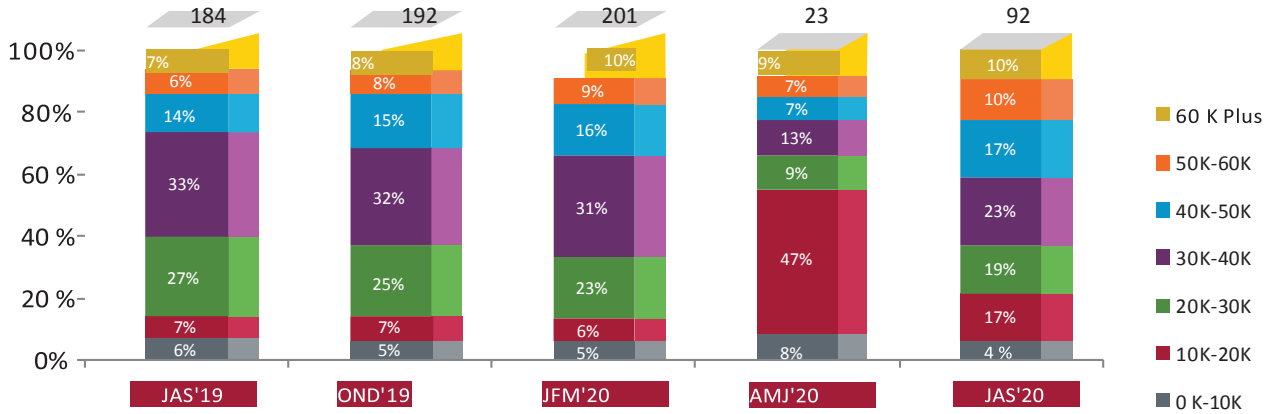
- দেশজুৰি লকডাউনৰ বাবে AMJ'20ৰ বিতৰণ ₹6,565 কোটিতে হ্রাস পাইছে
- বেঞ্চ আৰু SFBয়ে লকডাউন সময়ছোৱাত বিতৰণত সৰ্বাধিক অৰিহণা আগবঢ়াইছিল- ক্ৰমান্বয়ে 67% আৰু 22%
- মূল্যৰ দ্বাৰা বিতৰণৰ ক্ষেত্ৰত AMJ'20 ৰ পৰা JAS'20লৈ 393% বৃদ্ধিৰ সৈতে JAS'20ত যথেষ্ট পুনৰুদ্ধাৰ দেখা যায়। এই পুনৰুদ্ধাৰত বেঞ্চৰ আধিপত্য 53% আৰু এনবিএফচি-MFI 28%। অৱশ্যে, JAS'20ৰ সময়ত মূল্যৰ দ্বাৰা বিতৰণ হৈছে 44%ৰ পৰা পূৰ্ব-লকডাউন ত্ৰৈমাসিক (JFM'20)
- AMJ'20ৰ পৰা JAS'20লৈ 300% তলিউমৰ বিতৰণ বৃদ্ধিৰে ৰেকৰ্ড কৰা হৈছে।

টোকা : বিতৰণ প্ৰৱণতা 30 ছেপ্টেম্বৰ 2020লৈকে বুৰোলৈ দাখিল কৰা তথ্যৰ আধাৰত আপডেট কৰা হয়।

উদ্যোগৰ টিকেটআকাৰ প্ৰৱণতা

গ্ৰাফ-04

বিতৰণ কৰা ঋণৰ সংখ্যা(লাখত)

বিতৰণ কৰা ঋণৰ সংখ্যা(লাখত)

টিকেটচাইজ	JAS'19	OND'19	JFM'20	AMJ'20	JAS'20	Y-o-Y বৃদ্ধিৰহাৰ %
0K-10K	11	10	9	2	4	-64%
10K-20K	14	13	12	11	16	14%
20K-30K	50	48	46	2	17	-66%
30K-40K	60	62	63	3	21	-65%
40K-50K	25	29	33	2	16	-36%
50K-60K	10	15	19	2	9	-10%
60K Plus	13	15	19	2	9	-31%
মুঠ	184	192	201	23	92	-50%
Q-o-Q ঋণবিতৰণবৃদ্ধিৰহাৰ %	-	4%	5%	-89%	300%	-
সৰ্বাধিকৰতীয়া ATS (°)	33,404	34,814	36,748	28,059	35,225	5%
Q-o-Q ATS বৃদ্ধিৰহাৰ %	-	4%	6%	-24%	26%	-

তালিকা-04

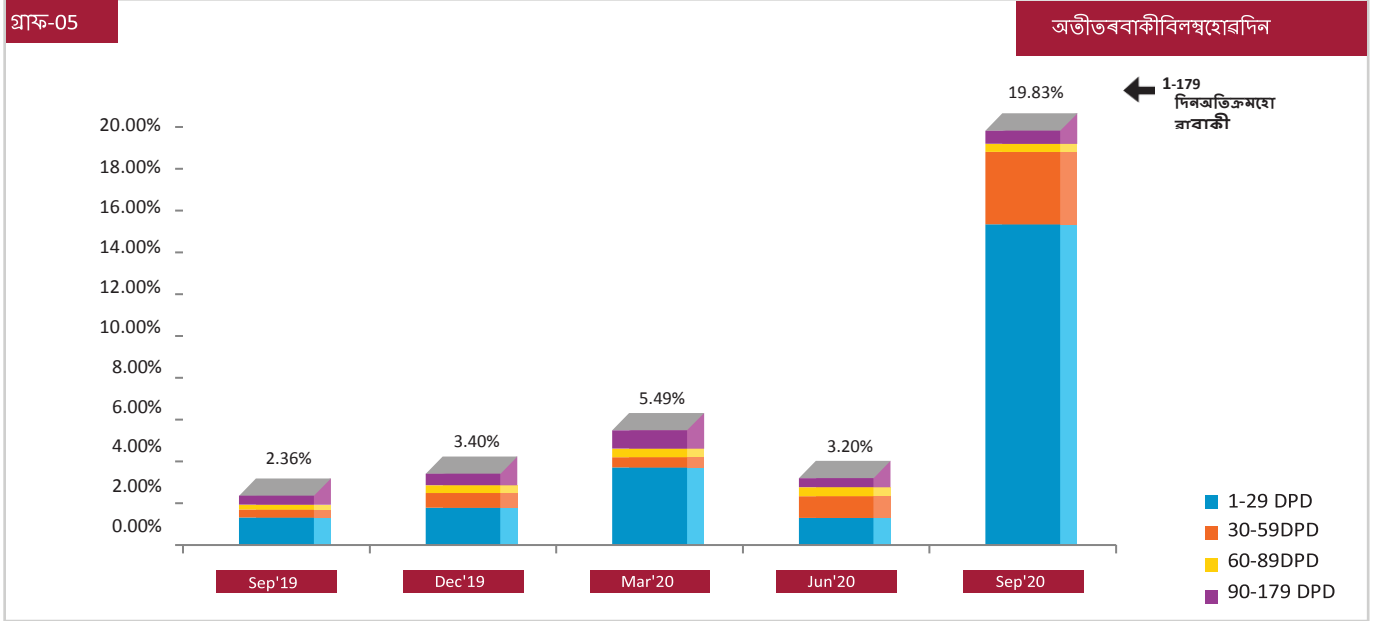
- লকডাউন ম্যাদ বা AMJ'20ত্ৰৈমাসিকত 10K-20Kটিকেট আকাৰৰ ঋণৰ চাহিদা (47%মাৰ্কেটশ্বেয়াৰ) বাছনি কৰা হৈছিল।
- অন্যান্য টিকেট আকাৰৰ ঋণৰ ভিতৰত 10K-20K টিকেট আকাৰৰ ঋণে সৰ্বাধিক Y-o-Y বৃদ্ধি 14% ত পঞ্জীয়ন কৰিছে
- Y-o-Y-উদ্যোগATSJAS'20ত্ৰৈমাসিকত 5%বৃদ্ধি পাইছে
- Q-o-Q-উদ্যোগ ATSAMJ'20 ৰ পৰা JAS'20লৈ 26% বৃদ্ধি প্ৰতিফলিত কৰিছে। গড়ে এই ত্ৰৈমাসিক বৃদ্ধিৰ হাৰ 4% ৰ পৰা 6%ৰ ভিতৰত।

উদ্যোগবিপদাশংকা প্র'ফাইল

Microfinance Pulse

উদ্যোগৰ বিপদাশংকা প্ৰ'ফাইল

অতীতৰ বাকী বিলম্ব হোৱাৰ দিন

প্ৰতিবেদন প্ৰস্তুতকৰা ত্ৰৈমাসিক	1-29 দিন অতিক্ৰম হোৱা বাকী	30-59 দিন অতিক্ৰম হোৱা বাকী	60-89 দিন অতিক্ৰম হোৱা বাকী	90-179 দিন অতিক্ৰম হোৱা বাকী	1-179 দিন অতিক্ৰম হোৱা বাকী
Sep'19	1.31%	0.38%	0.24%	0.43%	2.36%
Dec'19	1.79%	0.70%	0.37%	0.54%	3.40%
Mar'20	3.72%	0.49%	0.41%	0.87%	5.49%
Jun'20	1.30%	1.03%	0.43%	0.43%	3.20%
Sep'20	15.35%	3.47%	0.39%	0.63%	19.83%

তালিকা-05

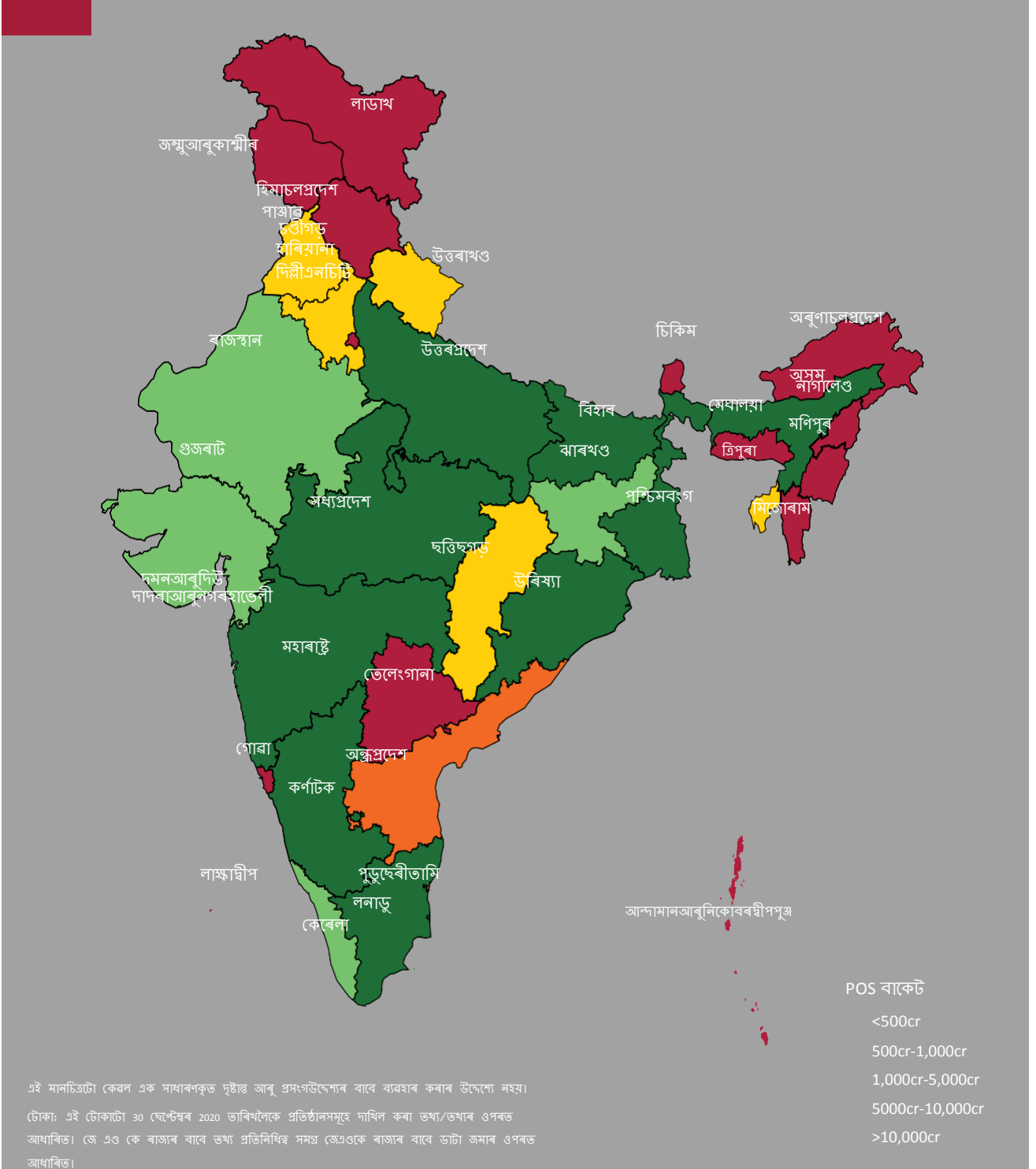
- উদ্যোগ 1+পৰিশোধ বিলম্বই ছেপ্টেম্বৰ 2020 ত 19.83% হাৰৰ এক শীৰ্ষ দেখুৱায়।
- পৰিশোধ বিলম্ব বাকেট 1-29 দিন যোৱা আৰু 30-59 দিন যোৱা ৰ বাবে, যি জুন 2020 ৰ তুলনাত ছেপ্টেম্বৰ 2020 ত 14.05% আৰু 2.44% যথেষ্ট বৃদ্ধি হৈছে।

ভৌগোলিক প্রদর্শন

MicrofinancePulse

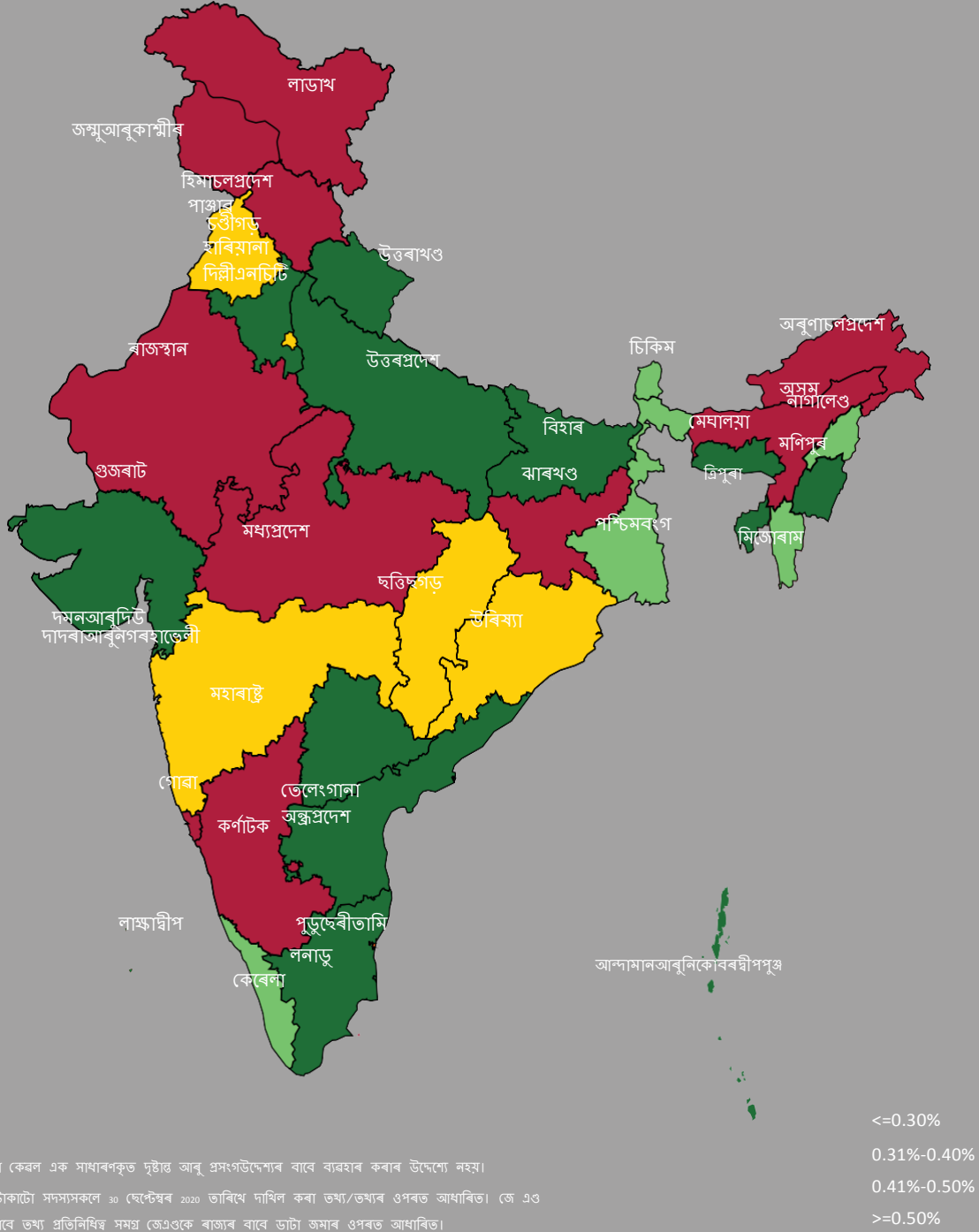
ছেপ্টেম্বৰ 2020 তাৰিখলৈ ৰাজ্য/কেন্দ্ৰীয় শাসিত অঞ্চল অনুযায়ী পোর্টফোলিঅ' বকেয়া

- 2020 চনৰ ছেপ্টেম্বৰ তাৰিখে বকেয়াৰ পেন ইণ্ডিয়া পোর্টফোলিঅ' হৈছে ₹227,844কোটিটকা
- শীৰ্ষ 9 খন ৰাজ্যই পেন ইণ্ডিয়া পোর্টফোলিঅ'ত 75% তকৈ অধিক অৰিহণা দিয়ে (তামিলনাড়ু, পশ্চিম বংগ, বিহাৰ, কৰ্ণাটক, মহাৰাষ্ট্ৰ, উত্তৰ প্ৰদেশ, মধ্যপ্ৰদেশ, উৰিষ্যা, অসম)
- বেছিভাগ ভাৰতীয় ৰাজ্যত ₹5,000 কোটিটকাতকৈ অধিক POS এক্সপোজাৰ আছে

ছেপ্টেম্বৰ ২০২০ তাৰিখলৈ ৰাজ্য/কেন্দ্ৰীয় শাসিত অঞ্চল অনুযায়ী ৯০+ পৰিশোধ বিলম্বিত তথ্য

মানচিত্র-০২

- ২০২০ চনৰ ছেপ্টেম্বৰলৈ পেনইণ্ডিয়া ৯০+পৰিশোধ বিলম্বিত হৈছে ০.৬৩%
- শীৰ্ষ MFI ৰাজ্য-পশ্চিম বংগ, তামিলনাড়ু আৰু বিহাৰে পেনইণ্ডিয়াৰ তুলনাত ৯০+বিলম্বিত ভাৱে বজাই ৰাখিছে ছেপ্টেম্বৰ ২০২০ তাৰিখলৈ ৯০+ বিলম্বিত।

MFIউদ্যোগআৰুকোভি ড-19

MicrofinancePulse

MFIউদ্যোগআবুকোভিড-19 ৰপ্ৰভাৱ

শীৰ্ষ 5 ৰাজ্য	JAS'19 (লাখত বিতৰণ কৰা একাউন্টসংখ্যা)	JAS'20 (লাখত বিতৰণ কৰা একাউন্টসংখ্যা)	% বৃদ্ধি	চপ্টেম্বৰ23,2020লৈমুঠকোভি ড-19ৰঘটনা
তামিলনাডু	27	13	-51%	552,674
পশ্চিমবংগ	22	11	-47%	231,484
বিহাৰ	20	9	-56%	172,854
কৰ্ণাটক	19	9	-54%	533,850
মহাৰাষ্ট্ৰ	15	6	-58%	1,242,770

তালিকা-06

শীৰ্ষ 5 ৰাজ্য	JAS'19 (কোভিডবিতৰণ কৰা পৰিমাণ)	JAS'20(কোভিডবিতৰণ কৰা পৰিমাণ)	% বৃদ্ধি	চপ্টেম্বৰ23,2020 লৈমুঠকোভিড-19ৰঘটনা
তামিলনাডু	8,845	3,980	-55%	552,674
পশ্চিমবংগ	9,225	5,057	-45%	231,484
বিহাৰ	6,810	3,441	-49%	172,854
কৰ্ণাটক	5,004	2,766	-45%	533,850
মহাৰাষ্ট্ৰ	4,377	1,974	-55%	1,242,770

তালিকা-07

- JAS'19 ত পৰিমাণ আৰু মূল্যৰ দ্বাৰা ঋণ বিতৰণত শীৰ্ষ 5 খন ৰাজ্যৰ অৱদান আছিল 56%, যি মহামাৰীৰ বাবে JAS'20 ত 52% লৈ হ্রাস পাইছে।
- JAS'19 শীৰ্ষ 5 খন ৰাজ্যত 103 লাখ ঋণ বিতৰণ কৰিছিল। JAS'20 শীৰ্ষ 5 খন ৰাজ্যত বিতৰণ হৈছে 49 লাখ ঋণ যি JAS'19 তকৈ 53% কম।
- শীৰ্ষ 5 খন ৰাজ্যৰ বাবে বিতৰণৰ পৰিমাণ JAS'19 ৰ পৰা JAS'20লৈ 50% হ্রাস পাইছে।

আকাংক্ষামূলক জিলাসমূহ

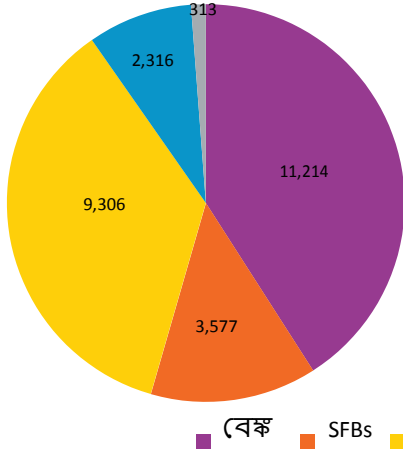
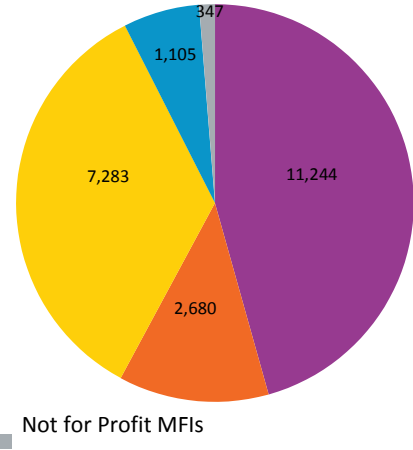

MicrofinancePulse

আকাংক্ষামূলক জিলা – ছেপ্টেম্বৰ 2020ৰ অৱলোকন

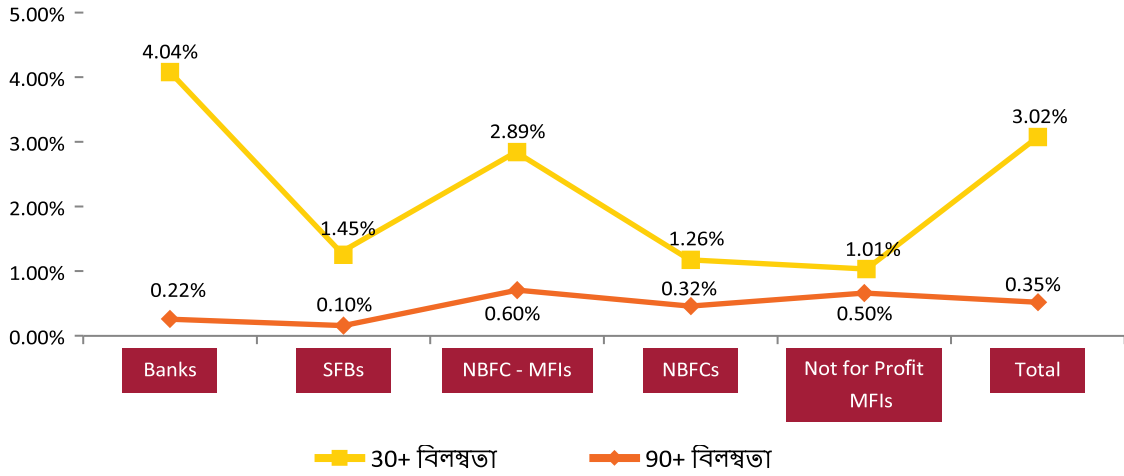
গ্ৰাফ-06

পোর্টফ'লিঅ' (₹কোটিটকা)

বিতৰণকৰাপৰিমাণ (₹কোটিটকা)
অক্টোবৰ 2019 ৰপৰাছেপ্টেম্বৰ 2020লৈ

গ্ৰাফ-07

30+ আৰু 90+ POS বিলম্বতান্ধনদাতাৰশ্ৰেণীঅনুসৰি

আকাংক্ষামূলক জিলা বিকাশৰ সৰিৰ্শেষ	ডিচেম্বৰ 2017	ছেপ্টেম্বৰ 2020	বৃদ্ধি %
Active Customer Penetration ('000)	4,155	7,308	76%
মুকলিকৰাপৰিমাণ (₹কোটিটকা)	14,374*	22,659**	58%
সক্ৰিয়লোন ('000)	6,925	12,654	83%
পোর্টফ'লিঅ' অনাদায় (₹কোটি)	11,175	26,726	139%
30+ বিলম্বতা	1.54%	3.02%	-
90+ বিলম্বতা	0.75%	0.35%	-

• মুঠ পোর্টফ'লিঅ' বকেয়া আকাংক্ষী জিলাসমূহত দেখা দিছিল ₹26,726 কোটি কালৈ, ছেপ্টেম্বৰ 2020 লৈকে, বেংকৰ 42% অংশৰ সৈতে, আৰু তাৰ পিছত NBFC-MFIsৰ 35% অংশ

• এনবিএফচি-MFIsৰ উচ্চাকাঙ্ক্ষী জিলাসমূহত সৰ্বাধিক 90+ পৰিশোধ বিলম্বতা আছে

• পোর্টফ'লিঅ' বকেয়া 139% বৃদ্ধি পাইছে আৰু বিতৰণৰ পৰিমাণ ডিচেম্বৰ 2017 ৰ পৰা ছেপ্টেম্বৰ 2020লৈ 58% বৃদ্ধি পাইছে।

তালিকা-08

*বিতৰণ জানুৱাৰী 2017 ৰ পৰা ডিচেম্বৰ 2017

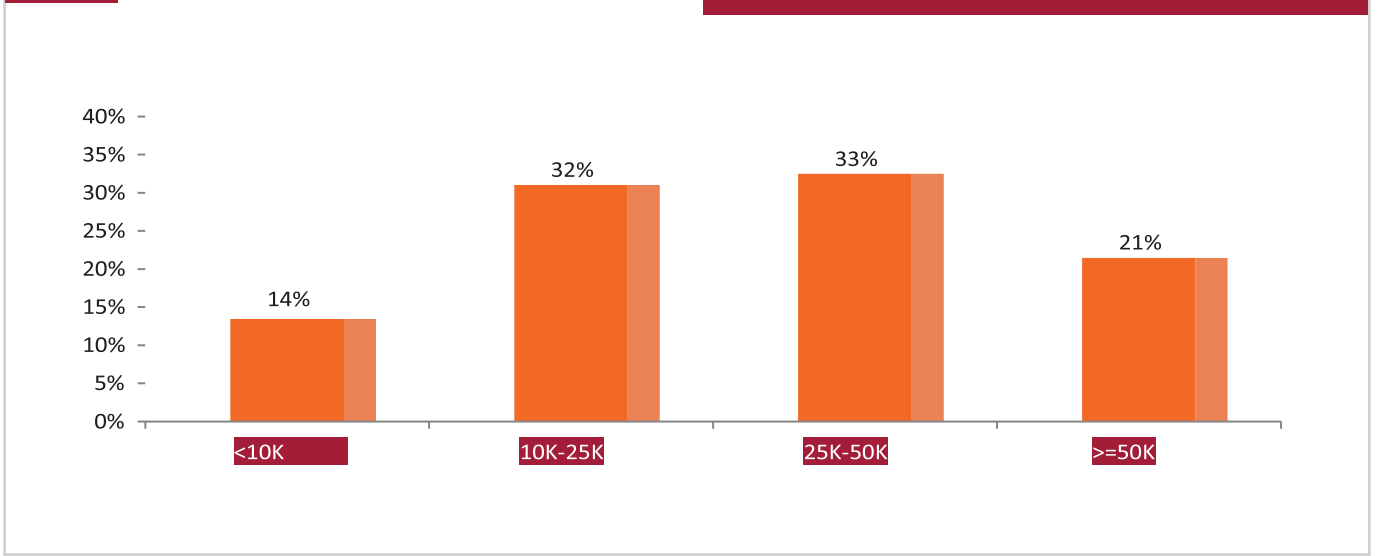
**বিতৰণ অক্টোবৰ 2019 ৰ পৰা ছেপ্টেম্বৰ 2020

POS আধাৰত পৰিশোধ বিলম্বতা গণনা কৰা হয়।

আকাংক্ষামূলক জিলা – গ্রাহক আৰু ভৌগোলিকসম্প্রসাৰন

গ্ৰাফ-08

POS বাকেটৰদ্বাৰাগ্ৰাহক বিতৰণ- উৎসাহীজিলাসমূহ

জিলা	ৰাজ্য	POS (কোটি) ছেপ্টেম্বৰ 2020	সক্ৰিয় একাউন্ট ('000) ছেপ্টেম্বৰ 2020	সক্ৰিয়প্ৰতিষ্ঠান *সংখ্যাছেপ্টেম্বৰ20 20	সক্ৰিয়ধাৰক ('000) ছেপ্টেম্বৰ 2020	90+ POS বিলম্বতাছেপ্টেম্বৰ2 020
মুজাফ্ফৰপুৰ	বিহাৰ	1,707	793	65	503	0.28%
বেগুচৰাই	বিহাৰ	1,261	575	62	338	0.27%
পূৰ্ণিয়া	বিহাৰ	983	433	51	258	0.07%
অউৰংগাবাদ	মহাৰাষ্ট্ৰ	950	461	59	227	0.76%
দাহোদ	গুজৰাট	785	394	38	218	0.06%
অৰাৰিয়া	বিহাৰ	754	341	56	208	0.05%
সীতামটি	বিহাৰ	746	357	41	207	0.01%
কাটিহাৰ	বিহাৰ	745	332	47	196	1.05%
ভিৰুধুনগৰ	তামিলনাড়ু	743	387	48	195	0.40%
ৰামনাথপুৰম	তামিলনাড়ু	611	307	53	163	0.10%

তালিকা-09

- আকাংক্ষী জিলাৰ ঋণ লওঁতাসকল 10K ৰ পৰা 50K POS বাকেটত কেন্দ্ৰীভূত হয়
- ছেপ্টেম্বৰ 2020 তাৰিখলৈ বকেয়া শীৰ্ষ 10খন আকাংক্ষামূলক জিলাৰ আধাৰ পোৰ্টফ'লিঅ'ৰ এটা অংশ হৈছে 5 খনতকৈ ওপৰৰ জিলা।
- মোজাফ্ফৰপুৰে 10 উচ্চাকাংক্ষী জিলা POS ৰ ওপৰত 18%ৰ অৱদান দিয়ে। ইয়াৰ পিছত বেগুচৰাইয়ে 14% আৰু পূৰ্ণিয়াই 11%
- শীৰ্ষ 10খন আকাংক্ষামূলক জিলাৰ মাজত সীতামটিয়ে পঞ্জীয়ন কৰে, 0.01% 90+বিলম্বপৰিশোধ, আকাংক্ষামূলক জিলাসমূহৰ মাজত সৰ্বনিম্ন 90+বিলম্বপৰিশোধ হয় ছেপ্টেম্বৰ 2020ত।

ব্যাপক ষাজ্যিক প্রফাইল:বিহার

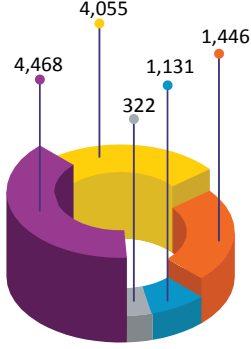
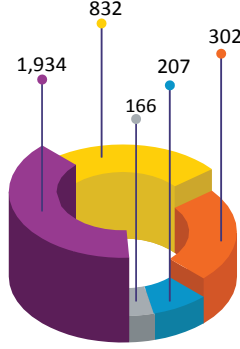

MicrofinancePulse

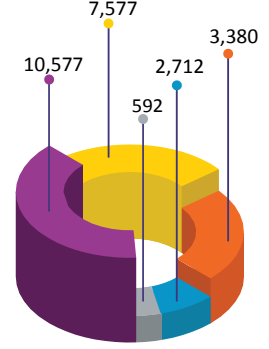
বিহাৰ : ৰাজ্যদৰ্শন

গ্ৰাফ-09

সক্ৰিয় ঋণ (₹000)

বিতৰণকৰাপৰিমাণ – JAS'20
(₹কোটিটকা)

পোর্টফ'লিঅ' (₹কোটিটকা)

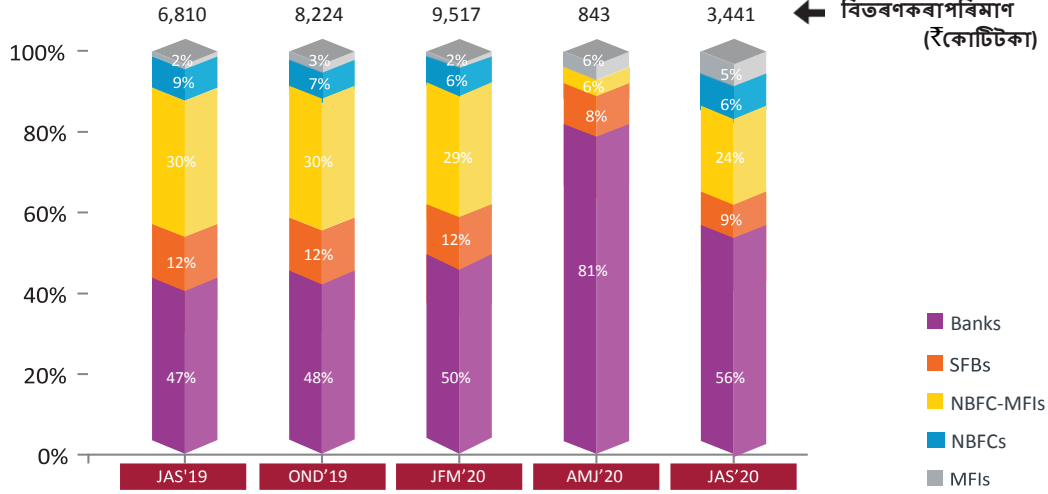
■ বেঙ্ক ■ SFBs ■ NBFC-MFIs ■ NBFCs ■ Not for Profit MFIs

চপ্টেম্বৰ 2020তবিহাৰৰলেপনটদৰ্শন	বেঙ্ক	SFBs	NBFC-MFIs	NBFCs	Not for Profit MFIs	মুঠ উদ্যোগ
সক্ৰিয় ঋণ (₹ 000)	4,468	1,446	4,055	1,131	322	11,422
পোর্টফ'লিঅ' (₹কোটিটকা)	10,577	3,380	7,577	2,712	592	24,838
পোর্টফ'লিঅ'অনাদায়তবজাৰঅংশ	43%	14%	30%	11%	2%	100%
বিতৰণকৰাপৰিমাণ (₹কোটিটকা) – JAS'20	1,934	302	832	207	166	3,441
গড়টিকটচাইজ (₹কোটিটকা) – JAS'20	42,743	41,457	31,030	34,944	34,653	38,209
30+ বিলম্বতা (POS)	1.73%	1.09%	2.49%	0.12%	0.63%	1.67%
90+ বিলম্বতা (POS)	0.06%	0.06%	0.45%	0.01%	0.22%	0.18%

- বিহাৰে সক্ৰিয় ঋণ আৰু বকেয়া পোর্টফোলিঅ'ৰ ক্ষেত্ৰত পেনইণ্ডিয়াএমএফআই পোর্টফোলিঅ'ত 11% অৱদান আগবঢ়ায়।
- বিহাৰৰ ATS JAS'20 ৰ পেনইণ্ডিয়াATSৰ তুলনাত 8%অধিক
- 30 ছেপ্টেম্বৰ 2020 তাৰিখলৈসমগ্ৰভাৰতৰ বিলম্বপৰিশোধৰ তুলনাত বিহাৰৰ 90+বিলম্বপৰিশোধ ভালদৰে ৰক্ষণাবেক্ষণ কৰা হয়।
- পোর্টফোলিঅ'ৰ অনাদায়লৈবেঙ্ক43%ৰমথেষ্টঅৱদান আগবঢ়াই আছেমিটোসকলোপনদাতাৰমাজতসৰ্বাধিক।
- বেঙ্কসমূহেবিহাৰত সৰ্বোচ্চ ATS সন্ধানকৰিছে42,743টকাৰআৰু তাৰ পিছতআছেSFB'41,457 টকাৰ।
- NBFCবোৰে অন্যান্য ঋণদাতাৰ তুলনাত 30+&90+পৰিশোধবিলম্বতাভালদৰে বজাই ৰাখিছে।

বিহাৰ: বিতৰণ প্ৰৱণতা – প্ৰতিষ্ঠান অনুযায়ী

গ্ৰাফ-10

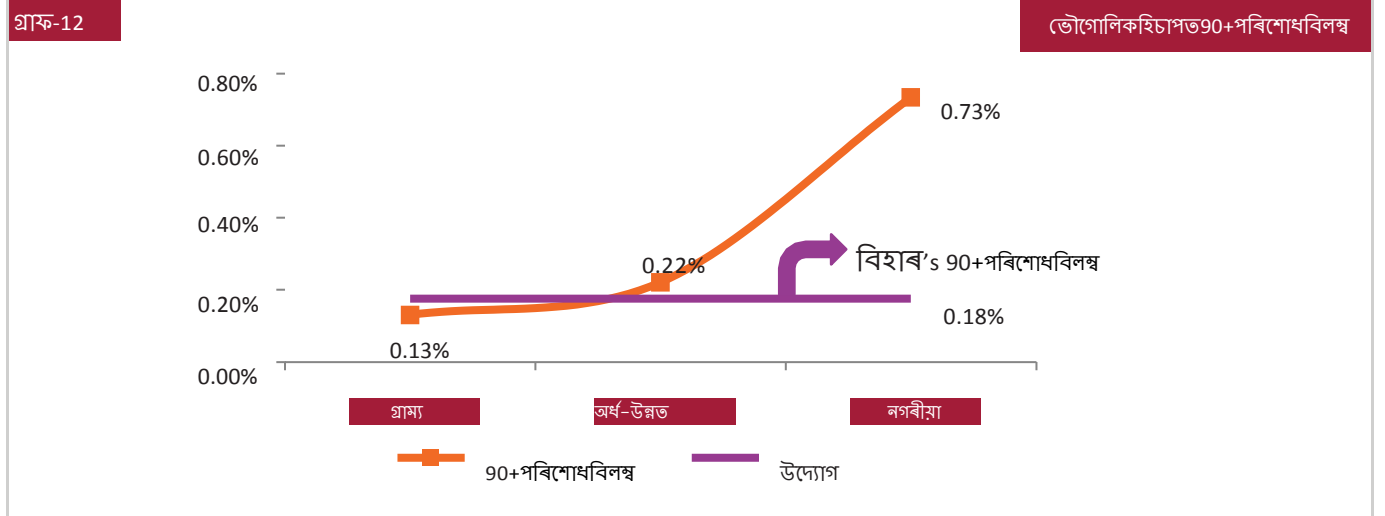
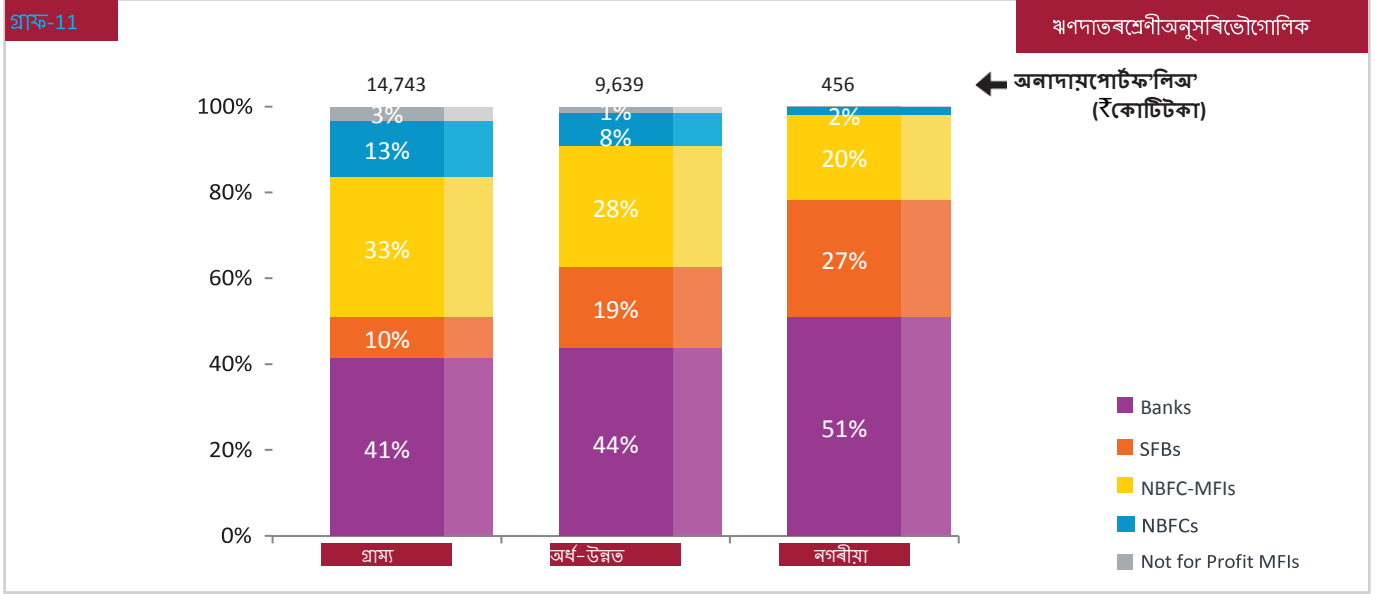
বিতৰণকৰাঞ্চলসংখ্যা ('000ত)

সৰিষ্য	JAS'19	OND'19	JFM'20	AMJ'20	JAS'20
বেঙ্ক	852	946	1,083	209	452
SFBs	236	278	333	17	73
NBFC-MFIs	724	827	913	14	268
NBFCs	177	173	162	1	60
Not for Profit MFIs	40	68	66	48	48
মুঠউদ্যোগ	2,029	2,292	2,557	289	901

তালিকা-11

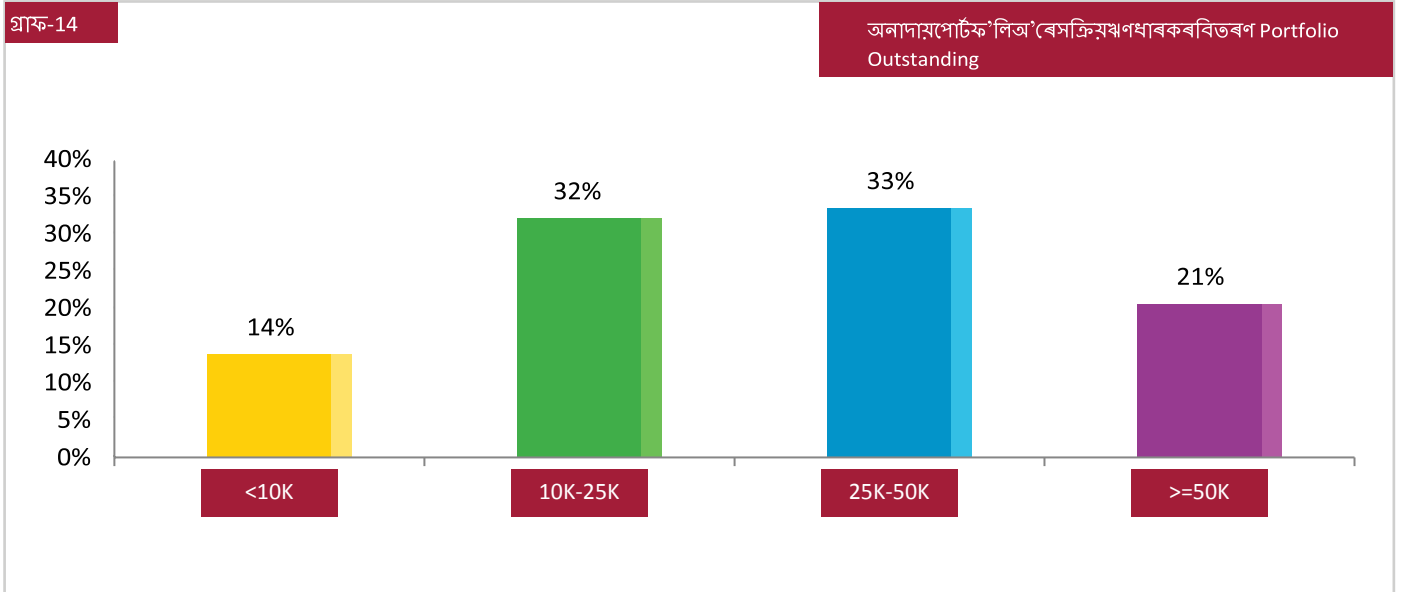
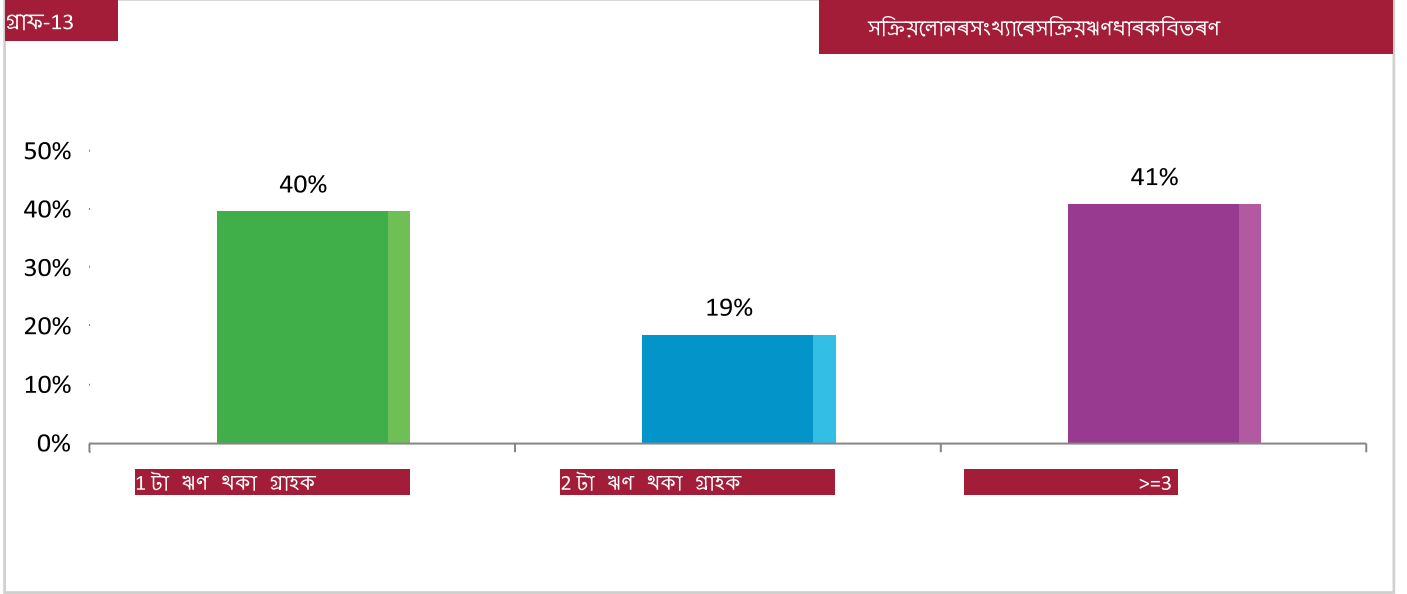
- JAS19.বিতৰণৰ পৰিমাণৰ তুলনাত JAS'20-ত মহামাৰীৰ প্ৰভাৱপৰিলক্ষিতহয়।বিতৰণপৰিমাণJAS'19ৰ পৰা JAS'20লৈ 49% হ্রাস পাইছে।
- ঋণ সন্ধানJAS'19ৰ পৰা JAS'20লৈ 56% হ্রাস পাইছে।
- সকলো কোৱাৰ্টাৰত এনবিএফচি-এমএফআইৰ পিছত সৰ্বাধিক ঋণ উৎসৰ অৱদান বেঙ্কৰআছে।
- JAS'20 ত ঋণ উৎসত 50% অৱদানবেঙ্কৰআছে।পিছতেইNBFC-MFIs 30% অৱদান আছে।
- JAS'20 ত AMJ'20ৰ পৰা ঋণ উৎস 212% বৃদ্ধি পাইছে।

বিহাৰ: ভৌগোলিক পোর্টফ'লিঅ' অৱদান

- ছেপ্টেম্বৰ 2020লৈ বিহাৰৰ গ্ৰাম্য ভৌগোলিকে 59% হাৰত বকেয়া পৰ্টফোলিঅ'ত সৰ্বাধিক অৱদানযোগান ধৰে আৰু তাৰ পিছত অৰ্ধ-নগৰে 39% আৰু নগৰে 2%, অৱদান দিছে।
- সকলো ভৌগোলিক ক্ষেত্ৰত বকেয়া পৰ্টফোলিঅ'ৰ প্ৰতি বেঙ্কৰ অৱদান সৰ্বাধিক।
- নগৰীয়া ভৌগোলিকে ৰাজ্যৰ 90+POS পৰিশোধবিলম্বতাৰ তুলনাত উচ্চ 90+ POS পৰিশোধবিলম্বতা প্ৰতিফলিত কৰে।

বিহাৰ: ঋণধাৰকৰ বিতৰণ

- বিহাৰৰমূঠ ঋণ লগুঁতাৰ 41% ৰ 2 টাতকৈঅধিকMFIs ঋণ আছে।
- অনাদায়পোর্টফ'লিঅ'বেসক্ৰিয়ঋণধাৰকৰবিতৰণেসূচায়মে 65% ঋণ লগুঁতা 10,000 ৰ পৰা 50,000 বাকেটত পৰে।

মাইক্র'ফাইনেঞ্চপালচ

SIDBIৰ বিষয়ে

1990 চনৰ এক সংসদীয় অধিনিয়মৰ অধীনত ভাৰতীয় ক্ষুদ্র উদ্যোগ বিকাশ বেঙ্ক স্থাপন কৰা হৈছে। অতিক্ষুদ্র, ক্ষুদ্র আৰু মজলীয়া উদ্যোগ (এমএছএমই খণ্ড) প্ৰচাৰ, বিত্তীয় সমৰ্থন আৰু বিকাশৰ ত্ৰিস্তৰীয় এজেণ্ডা বৃদ্ধি কৰা আৰু একে ধৰণৰ কাম কৰিবলৈ বিভিন্ন প্ৰতিষ্ঠান সমূহৰ কামবোৰৰ মাজত সমন্বয় স্থাপন কৰাৰ ক্ষেত্ৰত মুখ্য বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠান হিচাপে কাম কৰিবলৈ SIDBI ক নিৰ্দেশনা দিয়া হৈছে।। বিগত বছৰবোৰত, বিভিন্ন বিত্তীয় আৰু বিকাশমূলক পদক্ষেপৰ জৰিয়তে, বেঙ্কে সমাজৰ বিভিন্ন স্তৰৰ লোকসকলৰ জীৱন স্পৰ্শ কৰিছে, এমএছএমইৰ সমগ্ৰ উদ্যোগক্ষেত্ৰক প্ৰভাৱিত কৰিছে আৰু এমএছএমইৰ ইক'চিষ্টেমত বহুতো বিশ্বাসযোগ্য প্ৰতিষ্ঠানৰ সৈতে জ-ড়িত হৈছে।

ভিজন 2.0-ৰ অধীনত, এছ.আই.ডি.বি.আই.-য়ে এম.এছ.এম.ই. খণ্ডত তথ্যৰ বিসংগতিৰ সমাধান কৰিবলৈ বিভিন্ন উদ্যোগহাতত লৈছিল যেনে এমএছএমই পালচ, এমএছএমই হেলথ কেৰাৰ, আৰু ক্ৰিডিট এক্স, যিবোৰ কৰা হৈছিল এমএছএমইৰ আৱেগ আৰু আকাংক্ষা, উদ্যোগৰ স্পটলাইট নিৰূপণ কৰিবলৈ, মাইক্র'ফাইনেঞ্চ পালচৰ উপৰিও ফিনটেক ঋণ দান খণ্ডৰ ক্ৰেডিট ডাটা অন্তৰ্ভুক্তিৰ বাবে উদ্যোগ খণ্ড আৰু ফিনটেক পালচৰ ওপৰত এক বিস্তৃত প্ৰতিবেদন প্ৰস্তুত কৰিবলৈ।

মাইক্র'ফাইনেঞ্চক্ষেত্ৰত SIDBI

এছ.আই.ডি.বি.য়ে মাইক্র'ফাইনেঞ্চ জাগৰণ সমৰ্থন কৰাৰ জৰিয়তে সাঙুৰি লোৱা মাইক্র'ফাইনেঞ্চ বিত্তীয় কাৰ্যসূচীবোৰ আওঁৱাই নিবলৈ অগ্ৰণী ভূমিকা পালন কৰিছে। মাইক্র'ফাইনেঞ্চৰ অধীনত, 2020 চনৰ মাৰ্চলৈ বেঙ্কে 100তকৈ অধিক এমএফআইলৈ ₹19,871 কোটি টকা আগবঢ়াইছে। এমএফআইক ঋণ আৰু ইকুইটি সমৰ্থন কাৰ্য্যটো এই প্ৰতিষ্ঠান সমূহক ক্ষমতা বৃদ্ধি সমৰ্থনৰ দ্বাৰা পৰিপূৰক আৰু অনুপালন মূল্যায়ন সঁজুলি আদি সমৰ্থন কৰি কৰ্পোৰেট শাসন সংস্কৃতিক আয়সমৰ্থন কৰাৰ সৈতে জড়িত। উদ্দেশ্য হৈছে আমাৰ অংশীদাৰ এমএফআইৰ 8টা এছএফবি/সাৰ্বজনীন খণ্ডলৈ বৃদ্ধি কৰাৰ লগতে, সূতৰ হাৰত এছ.আই.ডি.বি.আই.-ৰ পৰা পোনপটীয়াকৈ সৰু ঋণ উপলব্ধ কৰোৱা। প্ৰয়াস শীৰ্ষক এই উদ্যোগৰ অধীনত, বেঙ্কে অংশীদাৰিত্ব মডেলৰ অধীনত বজাৰৰ হাৰতকৈ তুলনামূলকভাৱে কম সূতৰ হাৰৰ সৈতে পিৰামিডৰ তলত থকা মাইক্র'ফাইনেঞ্চলৈ ঋণৰ ওপৰত 0.50 লাখৰ পৰা 5 লাখ টকাৰ সৰু টিকট আকাৰৰ ঋণ প্ৰদান কৰি আহিছে।

ইকুইফেক্সৰ বিষয়ে

ইকুইফেক্স হৈছে গ্লোবেল ইনফৰ্মেচন চলিউচন কোম্পানী যিয়ে বিশ্বৰ শক্তি সংগঠন আৰু ব্যক্তিসকলৰ বাবে বিশ্বস্ত অনন্য ডাটা, অভিনৱ বিশ্লেষণ, প্ৰযুক্তি আৰু উদ্যোগৰ দক্ষতা ব্যৱহাৰ কৰে যি জ্ঞানক অন্তৰ্ভুক্ত কৰি বৃদ্ধি কৰিবলৈ কৰে যি অধিক অৱগত ব্যৱসায় আৰু ব্যক্তিগত সিদ্ধান্ত লোৱাত সহায় কৰে।

মুখ্য কাৰ্যালয় আটলাণ্টা, জিএ., ইকুইফেক্স এ উত্তৰ আমেৰিকা, মধ্য আৰু দক্ষিণ আমেৰিকা, ইউৰোপ আৰু এছিয়াৰ প্ৰশান্ত মহাসাগৰীয় অঞ্চলৰ 24 খন দেশত ব্যৱসায় পৰিচালনা কৰে বা বিনিয়োগ কৰে। ই মানক আৰু দৰিদ্ৰ (S&P) 500 সূচকৰ সদস্য আৰু ইয়াৰ সাধাৰণ ষ্টক ইফেক্স চিফৰ অধীনত নিউয়ৰ্ক ষ্টক এক্সচেঞ্জত (এনৱাইএছই) ব্যৱসায় কৰে। ইকুইফেক্স এ বিশ্বজুৰি 11,000 কৰ্মচাৰী নিয়োগ কৰিছে। ক্ৰেডিট উদ্যোগত 120 বছৰতকৈও অধিক বিশ্বব্যাপী উত্তৰাধিকাৰৰ সৈতে, 2010 চনত, ইকুইফেক্স এ ভাৰতৰ বজাৰত উপস্থিতি স্থাপন কৰে আৰু আৰবিআইৰ দ্বাৰা চিআইটি হিচাপে কাম কৰিবলৈ অনুজ্ঞা প্ৰাপ্ত কৰে। যোৱা 9 বছৰত, ক্ৰেডিট ব্যুৰো সদস্য 4000+ লৈ বৃদ্ধি পাইছে যাৰ ভিতৰত আছে, এনবিএফচি, এমএফআই আৰু বীমাকৰ্তা। এই সদস্যসকলে লাখ লাখ ভাৰতীয় গ্ৰাহকৰ ওপৰত ডেমোগ্ৰাফিক আৰু পৰিশোধ তথ্য প্ৰদান কৰে। 2014 চনত, ইকুইফেক্স এ ভাৰতত আন এটা বিশ্লেষণ প্ৰতিষ্ঠান অধিগ্ৰহণৰ জৰিয়তে ইয়াৰ পদচিহ্ন বৃদ্ধি কৰে, সেইটো হৈছে ইকুইফেক্স এনালিটিক্স প্ৰাইভেট লিমিটেড, ভাৰতত ইকুইফেক্সৰ সম্পূৰ্ণ মালিকানাধীন বিশ্লেষণ সত্তা, যি অতুলনীয় অনুকূলিত বিশ্লেষণ সমাধান প্ৰদান কৰে যি ব্যৱসায়ৰ প্ৰদৰ্শন আৰু গ্ৰাহকসকলৰ জীৱন দুয়োটা সমৃদ্ধ কৰে।

অন্য কাৰ্য

এই প্ৰতিবেদনখন ইকুইফেক্স ক্ৰেডিট ইনফৰ্মেচন চাৰ্ভিচেছ প্ৰাইভেট লিমিটেড (ইকুইফেক্স)ৰ দ্বাৰা প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। প্ৰতিবেদনখনত প্ৰৱেশ আৰু ব্যৱহাৰ কৰি, ব্যৱহাৰকাৰীয়ে স্বীকাৰ কৰে আৰু মানিলয় যে এনে ব্যৱহাৰ এই অস্বীকাৰৰ অধীনত। এই প্ৰতিবেদনটো 2020 চনৰ ছেপ্টেম্বৰ লৈকে যিসকল ইকুইফেক্সৰ সদস্যসেই প্ৰতিষ্ঠান সমূহে যথেষ্ট পৰিমাণে প্ৰদান কৰা তথ্যৰ একত্ৰীকৰণৰ ওপৰত আধাৰিত। ইকুইফেক্স এ এই প্ৰতিবেদন প্ৰস্তুত কৰাত যুক্তিসঙ্গত যত্ন লৈছে যদিও, এই প্ৰতিষ্ঠান সমূহে দাখিল কৰা ভুল বা অপৰ্যাপ্ত তথ্যৰ ফলত হোৱা শুদ্ধতা, ত্ৰুটি আৰু/বা বাদপৰাৰ বাবে দায়বদ্ধ নহ'ব। তদুপৰি, ইকুইফেক্স এ প্ৰতিবেদনত তথ্যৰ পৰ্যাপ্ততা বা সম্পূৰ্ণতাৰ নিশ্চয়তা নিদিয়ে আৰু/বা কোনো নিৰ্দিষ্ট উদ্দেশ্যৰ বাবে ইয়াৰ উপযুক্ততা বা ইকুইফেক্স প্ৰতিবেদনৰ ওপৰত কোনো প্ৰৱেশ বা নিৰ্ভৰশীলতাৰ বাবে দায়বদ্ধ নহয় আৰু ইকুইফেক্স এ এনে সকলো দায়বদ্ধতা অনস্বীকাৰ কৰে। এই প্ৰতিবেদনটো কোনো এপ্লিকেশ্বন, সামগ্ৰী বা ইকুইফেক্সৰ দ্বাৰা (i) ঋণ দিবলৈ বা ঋণ নিদিবলৈ কোনো পৰামৰ্শ নাকচ/অস্বীকাৰ বা গ্ৰহণ কৰাৰ বাবে আৰু (ii) সংশ্লিষ্ট ব্যক্তি/সত্তাৰ সৈতে কোনো বিত্তীয় লেনদেন ত প্ৰৱেশ কৰিবলৈ বা নকৰিবলৈ পৰামৰ্শিত কৰা নহয়। প্ৰতিবেদনত অন্তৰ্ভুক্ত তথ্যবোৰে পৰামৰ্শ গঠন নকৰে আৰু ব্যৱহাৰকাৰীয়ে এই প্ৰতিবেদনত অন্তৰ্ভুক্ত তথ্যৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি যিকোনো সিদ্ধান্ত লোৱাৰ আগতে ইয়াৰ মতামতত বিতং সকলো প্ৰয়োজনীয় বিশ্লেষণ কৰিব লাগে। প্ৰতিবেদনৰ ব্যৱহাৰ ক্ৰেডিট তথ্য কোম্পানী (নিয়ন্ত্ৰণ) আইন 2005, ক্ৰেডিট তথ্য কোম্পানী নিয়মাবলী, 2006, ক্ৰেডিট তথ্য কোম্পানী নিয়মাবলী, 2006ৰ ব্যৱস্থাৰ দ্বাৰা পৰিচালিত হয়। প্ৰতিবেদনৰ কোনো অংশ পূৰ্ব অনুমোদন অবিহনে প্ৰতিলিপি, প্ৰচাৰ, প্ৰকাশ কৰিব নালাগে।

In case of any ambiguity/discrepancy in the translated contents in vernacular (vis a vis English / Hindi edition), the respective content/context in English / Hindi version will prevail

স্থানীয় ভাষাত অনুবাদ কৰা সমগ্ৰত যিকোনো অস্পষ্টতা/বিসংগতিৰ ক্ষেত্ৰত (ইংৰাজী / হিন্দী সংস্কৰণৰ সৈতে), ইংৰাজী / হিন্দী সংস্কৰণত সংশ্লিষ্ট সমল/প্ৰসঙ্গ মান্য হ'ব

যোগাযোগসৰিশেষ

ইকুইফেক্স ক্রেডিট ইনফোৰ্মেচন চাৰ্ভিচেছ প্ৰাইভেট
লিমিটেড ইউনিট নং 931, তৃতীয় মহলা, বিল্ডিং নং
9,
চলিটেয়াৰ কৰ্পোৰেট পাৰ্ক, আন্ধেৰী ঘাটকোপাৰ লিংক
ৰোড,
আন্ধেৰী (পূৱ), মুম্বাই -400 093
টোল ফ্ৰী নম্বৰ :1800 2093247
ecissupport@equifax.com

ভাৰতৰ ক্ষুদ্ৰ উদ্যোগ উন্নয়ন বেঙ্ক
স্বৰাৱলম্বন ভৱন, প্লট নং C-11, 'G' ব্লক,
বান্দ্ৰা কুৰ্ণা কমপ্লেক্স, বান্দ্ৰা (পূৱ),
মুম্বাই -400 051 মহাৰাষ্ট্ৰ

টোল ফ্ৰী নং :1800 226753
www.sidbi.in/en

